

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 291/07-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. novembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť M. M., Taliansko, zastúpeného advokátkou JUDr. D. H., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 41 ods. 4, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6, čl. 8, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práv podľa čl. 3 ods. 2, čl. 4 a čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, ako aj porušenie čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16 CoP 39/07 z 10. septembra 2007, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. októbra 2007 doručená sťažnosť M. M., T. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. D. H., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 41 ods. 4, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa

čl. 6, čl. 8, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práv podľa čl. 3 ods. 2, čl. 4 a čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, ako aj porušenie čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 16 CoP 39/07 z 10. septembra 2007.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je talianskym štátnym občanom. Po dvojročnom spolužití s Ing. B. O. vo Z. sa im (...) narodil syn M., ktorý má taliansku a slovenskú štátnu príslušnosť. Zhoršujúce sa vzájomné vzťahy sťažovateľa s matkou maloletého viedli v roku 2001 k ich rozchodu, a to aj napriek snahe sťažovateľa zachovať spoločnú rodinu. Z uvedeného dôvodu obidvaja rodičia uzavreli ústnu dohodu, že maloletý syn bude naďalej bývať s matkou a že sťažovateľ bude mať právo syna pravidelne a často navštevovať. Za tým účelom sťažovateľ ostal žiť na Slovensku, kde si našiel bývanie v blízkosti bydliska syna a jeho matky.

Sťažovateľ uviedol, že počas dovolenky v Taliansku v lete roku 2006 strávenej spolu so synom, mu syn oznámil, že chce ostať žiť s ním v Taliansku a že sa nechce vrátiť na Slovensko k matke. Dôvodom jeho odmietania vrátiť sa k matke na Slovensko bola skutočnosť, že matka sa mala v auguste 2006 vydať a následne spolu so svojím novým manželom a synom odsťahovať zo Z. do malej obce H., pár kilometrov od (...) hranice. Podľa sťažovateľa maloletý so životnými plánmi svojej matky nesúhlasil, tá však odmietala jeho želania a názory vypočuť. Po ukončení dovolenky v Taliansku maloletý svojej matke oznámil, že chce ostať žiť v Taliansku s otcom, a požiadal ju, aby za ním prišla.

Na základe týchto skutočností sťažovateľ podal v Taliansku návrh na vydanie predbežného opatrenia, na základe ktorého by bol maloletý zverený do jeho starostlivosti. Matka maloletého však podala Okresnému súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) o dva dni skôr, a to 2. augusta 2006 (sťažovateľ v sťažnosti uvádza dátum „02. 08. 2007“, ale vzhľadom na uvádzanú časovú postupnosť v skutkovom stave zrejme má na mysli 2. augusta 2006, pozn.), návrh na zverenie maloletého M. do svojej starostlivosti. Predmetné konanie je vedené okresným súdom pod sp. zn. 5 P 427/06. Sťažovateľ následne v rámci

začatého konania podal vzájomný návrh, ktorým žiadal zveriť maloletého syna do svojej starostlivosti.

V predmetnom konaní sa do času podania sťažnosti ústavnému súdu uskutočnili dve pojednávania, a to 22. novembra 2006 a 22. augusta 2007. Podľa tvrdenia sťažovateľa matka maloletého mu bezprostredne po prvom pojednávaní začala brániť v prirodzenom stretávaní sa s jeho synom a vôbec mu nechcela umožniť stráviť s ním čas v súkromí bez jej prítomnosti. Sťažovateľ zdôraznil, že *„môjho syna mi bolo umožnené vidieť zo strany jeho matky spočiatku cca jeden víkend v mesiaci, neskôr dva víkendy v mesiaci, a to dve hodiny v sobotu a dve hodiny v nedeľu, pričom som tak mohol urobiť len v mieste jeho trvalého bydliska v uzavretej miestnosti detskej izby, v ktorej sa po celý čas mojej návštevy nachádzala matka maloletého a v niektorých prípadoch aj jej už terajší manžel, prípadne rodičia matky maloletého. Za takejto situácie bolo veľmi ťažké komunikovať so synom uvoľnene a prirodzene. Môj syn bol v prítomnosti svojej matky veľmi napätý, vystresovaný, odmietal akúkoľvek rozsiahlejšiu komunikáciu a podľa môjho názoru mal obavu povedať pred matkou niečo, kvôli čomu by mu ona neskôr robila výčitky. Atmosféra a podmienky vytvorené matkou maloletého, za ktorých sme sa mohli so synom vidieť boli neľudské, diskriminujúce a ponižujúce“*.

Vzhľadom na danú situáciu sťažovateľ 21. marca 2007 podal okresnému súdu návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhal úpravy styku s maloletým synom až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Okresný súd jeho návrh na vydanie predbežného opatrenia uznesením sp. zn. 5 P 427/06 z 19. apríla 2007 zamietol. Odvolaním z 9. mája 2007 sa sťažovateľ domáhal, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil a jeho návrhu vyhovel. Krajský súd uznesením sp. zn. 13 CoP 26/07 z 18. júna 2007 rozhodnutie okresného súdu zmenil tak, že otec maloletého je oprávnený predbežne sa stretávať s maloletým synom kdekoľvek na území Slovenskej republiky, a to každý párny týždeň v roku v sobotu v čase od 9.00 h do 20.00 h. Odvolací súd taktiež rozhodol, že sťažovateľ má aj dočasné právo byť s maloletým synom počas letných školských prázdnin v roku 2007 v čase od 16. júla 2007 od 9.00 h do 29. júla 2007 vrátane do 15.00 h, a to kdekoľvek na území Slovenskej republiky. Vo zvyšku návrh sťažovateľa zamietol.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že 7. augusta 2007 po prilete z dovolenky strávenej so svojou matkou a jej manželom maloletý M. na letisku v B. *«využil chvíľu nepozornosti svojej matky a „ušiel“ na Talianske veľvyslanectvo v B., kde plačúci žiadal o poskytnutie ochrany»*. V tom čase sa sťažovateľ nachádzal v P. v Taliansku a o tejto skutočnosti ho Talianske veľvyslanectvo v B. (ďalej len „veľvyslanectvo“) informovalo telefonicky.

Sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že v tom čase bol maloletý v starostlivosti svojej matky len na základe ústnej dohody, nebol jej zverený do starostlivosti žiadnym súdnym rozhodnutím. Vzhľadom na vzniknutú situáciu bol 7. augusta 2007 faxom a následne poštou podaný okresnému súdu podnet advokátky JUDr. D. S. na začatie konania aj bez návrhu podľa § 75a Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) vo veci zverenia maloletého M. do dočasnej starostlivosti inej fyzickej osoby. K tomu bola pripojená verbálna nóta veľvyslanectva zo 7. augusta 2007 potvrdzujúca okolnosti uvádzané v podnete na začatie súdneho konania, že *„maloletý M. M. sa 07. 08. 2007 bez sprievodu rodičov alebo inej dospelšej osoby dostavil na konzulárne oddelenie tohto veľvyslanectva a požiadal o pomoc pracovníkov tohto oddelenia vo veci jeho zverenia do výchovy otca v Taliansku“*.

Následne okresný súd 9. augusta 2007 vydal uznesenie sp. zn. 5 P 386/07, ktorým začalo konanie o vydanie predbežného opatrenia vo veci starostlivosti o maloletého M. podľa § 81 ods. 1 OSP.

Okresnému súdu bol 9. augusta 2007 faxom doručený návrh matky maloletého na vydanie predbežného opatrenia, ktorému bola pridelená spisová značka 8 P 96/07. Okresný súd 10. augusta 2007 vydal uznesenie, vo výroku ktorého predbežným opatrením zveril maloletého M. do starostlivosti matky. Sťažovateľ v tejto súvislosti zdôraznil, že tak v tomto konaní, ako aj v konaní vedenom pod sp. zn. 5 P 386/07, ktoré súd začal bez návrhu, rozhodoval ten istý sudca.

Podľa tvrdenia sťažovateľa v čase podania návrhu matky, ktorému bola pridelená sp. zn. 8 P 96/07, už bolo v tej istej veci okresným súdom vedené konanie pod sp. zn. 5 P 386/07, ktoré bolo začaté bez návrhu. Preto vychádzajúc zo znenia § 83 OSP už skôr

začaté konanie v tej istej veci malo mať za následok zastavenie konania neskôr začatého, t. j. konania sp. zn. 8 P 96/07 pre prekážku litispendencie. Táto skutočnosť musela byť okresnému súdu známa, pretože obidve konania boli pridelené tomu istému sudcovi. Podľa názoru sťažovateľa v konaní sp. zn. 8 P 96/07 nebolo možné pokračovať a rozhodnúť, pretože v tom bránila prekážka už začatej veci v zmysle § 83 OSP. Okresný súd napriek tomu 10. augusta 2007 vydal uznesenie č. k. 8 P 96/07-12, a to bez toho, aby bol maloletý syn sťažovateľa vypočutý k dôvodom úteku od matky a predbežným opatrením ho zveril do starostlivosti matky.

Proti predmetnému uzneseniu okresného súdu sťažovateľ podal odvolanie. Krajský súd uznesením sp. zn. 16 CoP 39/07 z 10. septembra 2007 uznesenie okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľ namieta, že označeným uznesením krajského súdu došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 41 ods. 4, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, práv podľa čl. 6, 8, 14 a 17 dohovoru, ako aj podľa čl. 3 ods. 2, čl. 4 a čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa.

K porušeniu zásad spravodlivého procesu došlo podľa sťažovateľa najmä tým, že:

- krajský súd neakceptoval ním namietanú prekážku litispendencie,
- uznesenie krajského súdu je diskriminujúce vo vzťahu k sťažovateľovi ako jedincovi mužského pohlavia s inou štátnou príslušnosťou,
- krajský súd rozhodol o odvolaní v neprimeranej lehote (26. deň).

V súvislosti s uvedeným sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1) Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením 16 CoP 39/07 zo dňa 10. 09. 2007 porušil základné ľudské práva a slobody sťažovateľa zakotvené v čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 41 ods. 4, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, v čl. 6, čl. 8, čl. 14, čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 3 ods. 2, čl. 4, čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa.

2) Ústavný súd SR zrušuje rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici 16 CoP 39/07 zo dňa 10. 09. 2007 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3) Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 500.000,- Sk (slovom päťstotisíc slovenských korún), ktoré je Krajský súd Banská Bystrica povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4) Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia, ktoré je Krajský súd Banská Bystrica povinný mu vyplatiť na jeho účet do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané nikým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (napr. I. ÚS 124/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05, II. ÚS 132/06).

Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje aj, a najmä, na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

Týmito pravidlami sa ústavný súd riadil aj pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa. V danom prípade to znamenalo, že ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť iba z hľadiska možného porušenia označených práv sťažovateľa krajským súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 16 CoP 39/07, t. j. v rozsahu korešpondujúcom s návrhom na rozhodnutie vo veci samej (petitom).

1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 16 CoP 39/07 z 10. septembra 2007

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry opakovane vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. K porušeniu tohto základného práva by mohlo dôjsť iba v tom prípade, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 216/06).

Ústavný súd poukazuje na to, že uvedený článok je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého je možné domáhať sa práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy malo podľa neho dôjsť v súvislosti s návrhom matky ich maloletého syna M., ktorým sa na okresnom súde domáhala (9. augusta 2007) vydania predbežného opatrenia o zverenie maloletého do jej starostlivosti do rozhodnutia okresného súdu vo veci samej vedenej pod sp. zn. 8 P 96/07. Okresný súd rozhodujúc o návrhu matky na vydanie predbežného opatrenia uznesením č. k. 8 P 96/07-12 z 10. augusta 2007 zveril maloletého M. do jej starostlivosti. Sťažovateľ vytýka okresnému súde, že tak postupoval napriek tomu, že mal vedomosť o podnete (ktorý mu bol doručený 7. augusta 2007) advokátky JUDr. D. S. na začatie konania súdu aj bez návrhu podľa § 75a OSP vo veci zverenia maloletého

do dočasnej starostlivosti inej osoby. Podnet bol zaevidovaný pod sp. zn. 5 P 386/07. Podľa názoru sťažovateľa okresný súd postupoval v rozpore so zákonom, pretože nemal v konaní sp. zn. 8 P 96/07 pokračovať a rozhodnúť, lebo mu v tom bránila prekážka už začatej veci v zmysle § 83 OSP. Táto skutočnosť podľa sťažovateľa mala za následok, že mu bolo „upreté moje právo domáhať sa svojich práv zákonom ustanoveným postupom“, keď jeho odvolaniu proti uzneseniu okresného súdu č. k. 8 P 96/07-12 z 10. augusta 2007 krajský súd nevyhovел, keďže uznesením sp. zn. 16 CoP 39/07 z 10. septembra 2007 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Neakceptovaním prekážky litispendencie odvolacím súdom podľa sťažovateľa došlo rovnako k porušeniu jeho práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Krajský súd výrok svojho uznesenia sp. zn. 16 CoP 39/07 z 10. septembra 2007, potvrdzujúceho uznesenie okresného súdu č. k. 8 P 96/07-12 z 10. augusta 2007, ktorým tento súd na návrh matky maloletého predbežným opatrením zveril maloletého do jej starostlivosti, založil na týchto dôvodoch:

«(...) V danej veci súd prvého stupňa rozhodol o návrhu matky na vydanie predbežného opatrenia podľa § 102 ods. 1 a 2 a podľa § 76 ods. 1 písm. b) O. s. p. o zverení jej maloletého M. do výchovy a starostlivosti, pretože o návrhu na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému M., vedenom na Okresnom súde vo Zvolene pod sp. zn. 5 P 427/06 dosiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté. Matka dieťaťa v čase podania návrhu poukázala na skutočnosť, že výchovu a výživu dieťaťa doposiaľ riadne zabezpečovala. Starostlivosť dieťaťa poskytovali na základe dohody s otcom dieťaťa M. M., štátnym občanom Talianskej republiky. V čase podania návrhu maloletý sa nachádzal v priestoroch Talianskej ambasády Slovenskej republiky na (...) ul. v B., kde nemala možnosť sa s dieťaťom kontaktovať. Zdôraznila, že prostredie nie je vhodné pre pobyt dieťaťa.

Z obsahu spisového materiálu je nepochybné, že maloletý M. je občanom Slovenskej republiky a zároveň má aj štátne občianstvo Talianskej republiky. Maloletý M. má svoj obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky, kde s matkou žije. Preto právomoc súdu Slovenskej republiky na konanie v predmetnej veci je daná a nie je ani spochybňovaná (§ 2 zák. č. 97/1963 Zb. v spojení s nariadením Rady ES 2201/2003 z 27. 11. 2003 o súdnej

právomoci o uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností. Podľa čl. 8, má súd Slovenskej republiky právomoc rozhodovať o veciach rodičovských práv a povinností k maloletému, ktorý má na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt).

Krajský súd z obsahu spisového materiálu Okresného súdu vo Zvolene č. k. 5 P 427/06 zistil, že na tomto súde sa vedie konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému M., ktoré dosiaľ nie je ukončené. Z hľadiska tejto skutočnosti správne súd prvého stupňa posudzoval nárok podľa § 102 ods. 1 a 2 O. s. p., podľa ktorého

1) Ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne vydá predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

2) V konaní, ktoré môže súd začať aj bez návrhu, úkony podľa odseku 1 vykoná aj bez návrhu.

Keďže súd prvého stupňa konal o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia vo veci úpravy pomerov k maloletému dieťaťu, správne vec posudzoval podľa § 76 ods. 1 písm. b) O. s. p., podľa ktorého predbežným opatrením môže súd uložiť účastníkovi, aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov, alebo do starostlivosti toho, koho označí súd.

Prvou námietkou otca v odvolacom návrhu bola skutočnosť, že konaniu a rozhodnutiu vo veci bráni prekážka litispendencie podľa ust. § 83 O. s. p., podľa ktorého začatie konania bráni tomu, aby o tej istej veci prebiehalo na súde iné konanie. Otec tvrdil, že konaniu bráni začatie konania vo veci vedenej na Okresnom súde vo Zvolene pod sp. zn. 5 P 386/07, ktoré napadlo na okresný súd dňa 8. 8. 2007. Súd prvého stupňa v dôvodoch svojho rozhodnutia podrobne uviedol, na základe akých skutočností vo veci konal a rozhodol. Zaoberal sa aj procesnoprávnymi podmienkami konania. S dôvodmi prvostupňového rozsudku sa krajský súd stotožňuje, na ne v podrobnostiach odkazuje a dodáva:

Súd prvého stupňa o podnete JUDr. D. S. vo veci nariadenia predbežného opatrenia na dočasné zverenie maloletého M. do starostlivosti inej fyzickej osoby zo dňa 8. 8. 2007 konal a rozhodol pod sp. zn. 5 P 386/07-22 dňa 9. 8. 2007 tak, že konanie o vydanie

predbežného opatrenia zastavil. Toto rozhodnutie zatiaľ nie je právoplatne skončené. Nepredstavuje však z hľadiska konania prekážku litispendencie v zmysle ust. § 83 O. s. p., pretože je irelevantné v ktorom štádiu a ktoré konanie vo veci súd zastaví. Podstatné je, že ak nastane situácia, za ktorej by prebiehalo dvojité konanie o tej istej veci, je nutné pre prekážku litispendencie zastaviť jedno z konaní. Nemusí pritom dôjsť k zastaveniu konania vo veci prv začatej. Preto pokiaľ v danom prípade súd prvého stupňa konal a rozhodol o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia na zverenie maloletého M. do jej výchovy a starostlivosti a konanie vo veci 5 P 386/07 (ale aj konanie 8 P 97/07) zastavil, v danej veci nebráni konaniu a rozhodnutiu prekážka litispendencie.

Podľa § 75 ods. 7 a 8 O. s. p. na rozhodnutie súdu o predbežnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez výsluchu účastníkov.

Podľa čl. 20 ods. 1 Nariadenia Rady ES č. 2201/2003 (platnosť na území SR od 01. 03. 2005), v naliehavých prípadoch nebráni ustanovenia tohto nariadenia súdom členského štátu prijať predbežné opatrenie, vrátane ochranných opatrení, ohľadne osôb alebo majetku v tomto štáte, ktoré sú dostupné podľa právneho poriadku tohto členského štátu, aj keby podľa tohto nariadenia mal právomoc rozhodovať vo veci samej súd iného členského štátu.

Z citovaného ustanovenia preto vyplýva, že právomoc súdu Slovenskej republiky na konanie o návrhu na vydanie predbežného opatrenia je daná. Príslušnosť Okresného súdu vo Zvolene na konanie a rozhodnutie, vyplýva z ustanovenia § 88 ods. 1 písm. c) O. s. p., pretože v obvode tohto súdu mal maloletý na základe dohody rodičov svoje bydlisko.

Predbežné opatrenie a zaistenie dôkazov môže súd nariadiť ako pred začatím konania, tak aj po jeho začatí. Ustanovenie § 102 O. s. p. upravuje prípad, keď súd nariaďuje predbežné opatrenie alebo zaistenie dôkazov v rámci už začatého konania. Pridržia sa pritom podrobných ustanovení o predbežných opatreniach, ktoré sú obsiahnuté v ustanovení § 74 až § 77 O. s. p. za predpokladu, že po začatí konania je potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov konania. Podmienkou pre vydanie predbežného opatrenia je osvedčenie, že bez okamžitej i keď len dočasnej úpravy pomerov by bolo právo účastníka ohrozené. Z charakteru predbežných opatrení vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí

zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Predbežné opatrenie je predbežným v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov konania ani tretích osôb. Nie sú teda opatreniami konečnými, ich účelom je iba dočasná úprava pomerov účastníkov, pretože nimi nenadobúda účastník práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Kedy takáto potreba vzniká ponechal zákon na úvahu súdu.

V danej veci bolo už v minulosti rozhodované o návrhu matky na vydanie predbežného opatrenia o zverenie maloletého do jej osobnej starostlivosti. Návrh matky bol súdom prvého stupňa uznesením č. k. 5 P 427/06 dňa 1. 12. 2006 zamietnutý. Toto uznesenie okresného súdu Krajský súd v Banskej Bystrici v konaní č. k. 17 CoP 60/06 uznesením zo dňa 30. 12. 2006 potvrdil. Krajský súd vtedy konštatoval, že matka maloletého nepreukázala naliehavosť vydania predbežného opatrenia, keďže maloletý M. na základe rozhodnutia Súdu pre mladistvých v B. pod sp. zn. 1068/2006-RR-CZ zo dňa 5. 10. 2006 bol vrátený na územie Slovenskej republiky. Krajský súd zároveň poukázal aj na ustanovenie § 37f ods. 2 zák. č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, z ktorého vyplýva, že predbežné opatrenie má účinky len na území Slovenskej republiky.

Od rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa vo vyššie uvedenej veci došlo k podstatnej zmene pomerov v tom, že maloletý, ktorý má naďalej obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky, v čase od 07. 08. 2007 sa zdržiaval bez súhlasu svojej matky na Talianskom veľvyslanectve v B. Až na základe napadnutého uznesenia, a nariadení predbežného opatrenia o zverení maloletého M. do starostlivosti matke, bolo dieťa matke na Talianskom veľvyslanectve vydané.

Z uvedeného vyplýva, že pre rozhodovanie súdu prvého stupňa boli splnené základné podmienky o naliehavosti dočasnej úpravy právnych pomerov k maloletému M. Okresný súd vo veci správne rozhodol, keď návrhu matky dieťaťa vyhovel. Pri svojom rozhodovaní správne zohľadnil doterajšiu starostlivosť matky, ktorú poskytuje maloletému, citový vzťah maloletého k matke ako aj vzájomný vzťah oboch rodičov k dieťaťu. Maloletý nemohol zostať na Talianskom veľvyslanectve, pretože takéto prostredie nie je vhodným výchovným prostredím pre maloletého. Pri rozhodovaní o nariadení predbežného opatrenia správne

okresný súd zohľadnil aj skutočnosť, že základné konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností nie je ešte ukončené a vzhľadom k nezhodám rodičov dieťaťa je potrebné urýchlene dočasne upraviť pomery k maloletému. Matka osvedčila naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov k maloletému dieťaťu, preto pre nariadenie predbežného opatrenia boli splnené zákonné podmienky.

Vychádzajúc z uvedených skutočností, keď v zmysle ust. § 75 ods. 7 O. s. p. bol krajský súd viazaný pri svojom rozhodovaní skutkovým stavom, zisteným súdom prvého stupňa v čase vydania jeho rozhodnutia, neuznal krajský súd odvolanie otca dôvodným a napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil.

Záverom krajský súd ešte dodáva, že v zmysle ust. § 100 ods. 3 O. s. p. je možné názor maloletého dieťaťa zistiť aj prostredníctvom jeho zástupcu alebo príslušného orgánu sociálno-právnej ochrany detí. Takéto stanovisko však nie je nevyhnutné zisťovať v konaní o nariadení predbežného opatrenia, ktoré tak, ako je vyššie uvedené, nemá prejudiciálny charakter. V súlade s ust. § 100 ods. 3 O. s. p. ako aj ust. § 43 ods. 1 Zákona o rodine je len samozrejmé, že maloletý, ktorý v krátkej budúcnosti dovŕši vek 12 rokov v samotnom základnom konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k nemu bude musieť byť v tomto konaní vypočutý, pretože vzhľadom k svojmu veku a rozumovej vyspelosti je schopný vyjadriť samostatne svoj názor a preto má právo vyjadriť sa slobodne aj k veciam, ktoré sa ho týkajú. Okresný súd v ďalšom konaní bude preto musieť náležite venovať pozornosť dôvodom „úteku maloletého od matky“ a jeho jednoznačnej proklamácie túžby žiť so svojím otcom.

Výchova a výživa maloletého dieťaťa t. č. je nariadeným predbežným opatrením zabezpečená. Zabezpečené je jeho výchovné prostredie u matky, na ktoré je dosiaľ maloletý zvyknutý. Dieťa má k matke citový vzťah. Dočasne je však potrebné zabezpečiť stabilitu výchovného prostredia dieťaťa až dovtedy, dokiaľ nebude rozhodnuté o úprave pomerov k dieťaťu v základnom konaní. V týchto skutočnostiach krajský súd videl dôvod pre aplikáciu ust. § 26 Zákona o rodine, a za takto zmenených pomerov od rozhodovania krajského súdu vo veci 17 CoP 60/06, napadnuté uznesenie, ktorým súd nariadil predbežné opatrenie o zverení maloletého dieťaťa do výchovy matke, potvrdil.»

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k danému rozhodnutiu, ani skúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na poskytnutie ochrany len v tých prípadoch, ak porušenie procesných práv účastníkov konania, ktoré sú chránené zákonmi by znamenalo súčasne aj porušenie základných práv alebo slobôd deklarovaných ústavou alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná (I. ÚS 13/00, IV. ÚS 287/04).

Ústavný súd sa pri výkone svojej funkcie ochrany ústavnosti v zmysle čl. 124 ústavy zameriava na kontrolu zlučiteľnosti interpretácie a aplikácie vnútroštátnych právnych predpisov všeobecnými súdmi s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a slobodách.

Ústavný súd preto zvlášť skúmal, či v danom prípade neboli ustanovenia zákonov [najmä relevantné ustanovenia OSP a zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“)] aplikované spôsobom, ktorý by znamenal porušenie označených ústavných práv sťažovateľa a zistil, že to tak nie je.

Podľa názoru ústavného súdu z obsahu odôvodnenia uznesenia krajského súdu sp. zn. 16 CoP 39/07 z 10. septembra 2007 vyplýva, že odvolací súd si osvojil skutkové i právne závery prvostupňového súdu, pričom podstatne doplnil a rozšíril jeho právnu argumentáciu (k sťažovateľom namietanej prekážke litispendencie a naliehavosti potreby vydania predbežného opatrenia). Z odôvodnenia je zrejmé, že krajský súd na každý sťažovateľom uplatnený odvolací dôvod uviedol skutkové a právne závery, ktoré ho viedli k potvrdeniu napadnutého prvostupňového uznesenia. Tieto závery netrpia žiadnymi vnútornými rozpormi a dávajú stanovisko k podstatným dôvodom odvolania v rozsahu, ktorý je porovnateľný s obsahom odvolania.

Aplikujúc východiská svojej stabilizovanej judikatúry na napadnuté rozhodnutie krajského súdu ústavný súd konštatoval, že je dostatočne odôvodnené, pričom právne závery, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie, sú z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, a preto ústavný súd sťažnosť v časti namietajúcej porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným uznesením krajského súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Nad rámec tohto rozhodnutia ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom (III. ÚS 3/97, II. ÚS 141/04). Navyše, pri rozhodovaní o predbežnom opatrení ide o poskytnutie dočasnej ochrany, pretože až právoplatné rozhodnutie vo veci samej je konečným rozhodnutím.

2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 41 ods. 4 ústavy a práva podľa čl. 8 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 16 CoP 39/07 z 10. septembra 2007

Podľa čl. 41 ods. 4 ústavy starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím na základe zákona.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydli a korešpondencie.

Podľa tvrdenia sťažovateľa jeho maloletý syn M. bol od neho odlúčený proti jeho vôli a vôli maloletého syna spôsobom, ktorý nie je v súlade so zákonom. Sťažovateľ namieta, že označeným uznesením krajského súdu boli jeho práva rodiča garantované čl. 41 ods. 4 ústavy z uvedeného dôvodu porušené.

Ústavný súd pri posudzovaní tejto časti sťažnosti sťažovateľa považoval pre rozhodnutie za kľúčové nasledovné skutočnosti.

Rodičovské práva a povinnosti patria, tak ako to uvádza aj sťažovateľ, obidvom rodičom. Ak rodičia žijú v manželstve, predpokladá sa, že ich vychovávajú v zásade na základe vzájomnej dohody a v záujme maloletého dieťaťa. Zákon o rodine úpravu výkonu rodičovských práv a povinností v určitých špecifických situáciách rieši osobitne, čo čl. 41 ods. 4 ústavy nielen umožňuje, ale aj predpokladá. Pritom zákon o rodine preferuje predovšetkým dohodu rodičov pri výkone rodičovských práv a povinností (§ 24 ods. 2, § 25 ods. 1, § 35 a § 36 zákona o rodine). Až keď nedôjde k dohode rodičov o výkone rodičovských práv, rozhodne o ich výkone súd, vždy však s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa.

Právna úprava styku rodičov s ich maloletými deťmi nevedie podľa už vysloveného právneho názoru ústavného súdu (PL. ÚS 26/05) k obmedzeniu práv rodičov, ale práve naopak, práve prostredníctvom tejto úpravy sa prispieva k ich garancii, a preto nemôže byť v nesúlade s čl. 41 ods. 4 ústavy.

Možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na ochranu jeho rodičovských práv podľa čl. 41 ods. 4 ústavy treba posudzovať vo vzťahu k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nemohlo byť porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani princípy spravodlivého procesu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v nadväznosti na to nemohlo dôjsť ani k porušeniu označeného základného práva podľa čl. 41 ods. 4 ústavy.

Sťažovateľ navyše namieta, že odlúčením od jeho maloletého syna proti svojej vôli a vôli maloletého syna spôsobom, ktorý nie je podľa jeho názoru v súlade so zákonom, došlo k porušeniu aj jeho práva na rešpektovanie rodinného života podľa čl. 8 dohovoru.

Keďže namietaným porušením základného práva podľa čl. 41 ods. 4 ústavy a práva na rešpektovanie rodinného života podľa čl. 8 dohovoru sťažovateľ sleduje ten istý účel,

ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že nie je nevyhnutné osobitne sa zaoberať touto časťou sťažnosti (čl. 8 dohovoru), pretože závery prijaté v časti sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 41 ods. 4 ústavy sa v celom rozsahu vzťahujú aj na záver vo vzťahu k ďalšiemu označenému právu, ktoré už preto nie je potrebné podrobnejšie zdôvodňovať.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, že sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 41 ods. 4 ústavy a práva podľa čl. 8 dohovoru označeným uznesením krajského súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

3. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 16 CoP 39/07 z 10. septembra 2007

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 CoP 39/07 tvrdiac, že *„o mojom odvolaní malo byť rozhodnuté v zákonnej lehote 7 dní, krajský súd rozhodol o mojom odvolaní až na 26. deň, čo v žiadnom prípade nemôžem označiť za rozhodnutie bez zbytočných prietáhov... a za rozhodnutie v primeranej lehote“*.

Ústavný súd v rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti zistil, že napadnuté uznesenie krajského súdu sp. zn. 16 CoP 39/07 z 10. septembra 2007 nadobudlo právoplatnosť 20. septembra 2007.

Ústavný súd vychádzal aj zo svojej doterajšej judikatúry, podľa ktorej poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu podaná v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva ešte môže dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte malo trvať (mutatis mutandis I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05). Sťažovateľ namietal prieťahy v konaní krajského súdu, ktorý vo veci rozhodovania o odvolaní sťažovateľa v čase podania sťažnosti už nekonal.

Z uvedeného vyplýva, že krajský súd v čase podania sťažnosti ústavnému súdu (22. októbra 2007) už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne prieťahy v ňom, a teda nemohol ani porušovať sťažovateľom označené práva.

Tento stav viedol ústavný súd so zreteľom na podstatu a účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov k záveru, že sťažnosť je aj v tejto časti zjavne neopodstatnená, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po jej predbežnom prerokovaní odmietol (podobne napr. IV. ÚS 219/03, II. ÚS 24/06).

4. K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 1 ústavy uznesením krajského súdu sp. zn. 16 CoP 39/07 z 10. septembra 2007

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa tvrdenia sťažovateľa *„bolo porušené moje právo účastníka konania zakotvené v tomto článku ústavy. Napadnutým uznesením bola porušená rovnosť práv účastníkov súdneho konania“*.

K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 1 ústavy označeným uznesením krajského súdu ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej sa jeho aplikácia v individuálnych sťažnostiach viaže na vyslovenie porušenia osobitne určeného základného práva alebo slobody sťažovateľa (ide teda o sprievodný účinok porušenia základného práva alebo slobody). Zásady vyjadrené v uvedenom článku ústavy vyjadrujú podstatu základných práv ako prirodzených práv človeka a majú univerzálny charakter. Patria k ústavným direktívam adresovaným predovšetkým orgánom pôsobiacim v normotvornej činnosti všetkých stupňov (II. ÚS 123/02, IV. Ú 150/03). Z toho vyplýva, že sťažnosť sťažovateľa je v rozsahu namietaného porušenia čl. 12 ods. 1 ústavy zjavne neopodstatnená.

5. K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 14 a čl. 17 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 16 CoP 39/07 z 10. septembra 2007

Sťažovateľ namieta porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy označeným uznesením krajského súdu z dôvodu, že *„postup súdu, ktorý je v rozpore so zákonom a ktorého výsledkom bolo napadnuté uznesenie, je prejavom diskriminácie mojej osoby ako muža a tiež osoby, ktorá je cudzím štátnym príslušníkom. Z obsahu predmetného súdneho spisu muselo byť krajskému súdu známe, že v tej istej veci prebieha na Okresnom súde vo Zvolene iné konanie, ktoré bráni tomu, aby o tej istej veci prebiehalo ďalšie konanie. Dôvod nerešpektovania prekážky listispendencie krajským súdom si neviem vysvetliť inak ako prejav diskriminácie mňa ako jedinca mužského pohlavia, ktorý je zároveň cudzím štátnym príslušníkom“*.

Z rovnakého dôvodu sťažovateľ v okolnostiach prípadu namieta aj porušenie svojho práva podľa čl. 14 dohovoru.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo nezvýhodňovať.

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Podstatou sťažnosti v časti namietajúcej porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru je pritom nesúhlas sťažovateľa s právnym názorom krajského súdu, ktorý potvrdil prvostupňové rozhodnutie o nariadení predbežného opatrenia o zverení maloletého syna sťažovateľa do výchovy matke. Sťažovateľ napadnuté uznesenie krajského súdu považoval za diskriminačné, pretože podľa jeho názoru krajský súd nerešpektoval pri rozhodovaní prekážku litispendencie.

Podľa názoru ústavného súdu posúdenie otázok podmienok konania (v okolnostiach prípadu konania o predbežnom opatrení) prináleží súdu, ktorý rozhoduje o merite veci, čo sa stalo aj v danom prípade. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. Tvrdenie sťažovateľa, že namietaný postup krajského súdu je ako taký porušením čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru preto neobstojí jednak z dôvodu, že medzi aktívnym konaním krajského súdu pri rozhodovaní o odvolaní sťažovateľa proti prvostupňovému rozhodnutiu o nariadení predbežného opatrenia o zverení maloletého syna do výchovy matky, v rámci ktorého krajský súd preskúmal aj to, či začatiu konania okresného súdu nebráni prekážka litispendencie, a právom na nediskriminujúce súdne konanie nie je priama súvislosť, a keďže namietaný postup krajského súdu nie je odopretím práva na súdnu ochranu, z povahy veci nemôže byť ani odopretím tohto práva z dôvodu diskriminácie založenej na pohlaví a príslušnosti. Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti je námietka porušenia čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru zjavne neopodstatnená.

Sťažovateľ navyše namieta porušenie čl. 17 dohovoru tým, že *„Dohovorom mne priznané právo na spravodlivé súdne konanie, právo na rešpektovanie súkromného*

a rodinného života a zákaz diskriminácie boli napadnutým rozhodnutím krajského súdu obmedzené a porušené v rozpore s týmto Dohovorom“.

Podľa čl. 17 dohovoru nič v tomto dohovore sa nemôže vykladať tak, aby dávalo štátu, skupine alebo jednotlivcovi akékoľvek právo vyvíjať činnosť alebo dopúšťať sa činov zameraných na zničenie ktoréhokoľvek z tu priznaných práv a slobôd alebo na obmedzovanie týchto práv a slobôd vo väčšom rozsahu, než to dohovor ustanovuje.

Ústavný súd zistil, že sťažovateľ namieta porušenie tohto článku dohovoru na základe rovnakých skutočností, z akých vychádzal pri svojich námietkach o porušení označených článkov ústavy a už uvedených článkov dohovoru.

Vzhľadom na to ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa aj v časti, v ktorej namietal porušenie čl. 17 dohovoru označeným uznesením krajského súdu.

6. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa podľa čl. 3 ods. 2, čl. 4 a čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa uznesením krajského súdu sp. zn. 16 CoP 39/07 z 10. septembra 2007

Podľa čl. 3 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zaväzujú zabezpečiť dieťaťu takú ochranu a starostlivosť, aká je nevyhnutná pre jeho blaho, pričom berú ohľad na práva a povinnosti jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo iných jednotlivcov právne za neho zodpovedných a robia pre to všetky potrebné zákonodarné a správne opatrenia.

Sťažovateľ namieta porušenie označeného článku Dohovoru o právach dieťaťa z dôvodu, že *„Napadnuté uznesenie nezohľadňuje moje právo a povinnosť rodiča, ktoré mi je priznané ústavou a medzinárodným dohovorom, ktorý má prednosť pred zákonmi SR“.*

Podľa čl. 4 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, urobia všetky potrebné opatrenia na vykonávanie práv uznaných týmto Dohovorom.

Podľa tvrdenia sťažovateľa k porušeniu jeho práva podľa uvedeného článku Dohovoru o právach dieťaťa došlo tým, že napadnutým uznesením mu neboli poskytnuté ochrana a výkon práva rodiča, ktoré mu Dohovor o právach dieťaťa priznáva.

Podľa čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, vynaložia všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

Sťažovateľ namieta porušenie označeného článku Dohovoru o právach dieťaťa z dôvodu, že *„Napadnutým rozhodnutím táto zásada zakotvená v tomto článku Dohovoru rešpektovaná nebola“*.

V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol, že obsahom pozitívneho záväzku štátu vo vzťahu k právam a slobodám občana je povinnosť podniknúť opatrenia na ochranu práv, ktoré v ústave priznal občanovi, ale súčasťou pozitívneho záväzku nie je povinnosť dosiahnuť výsledok, ktorý občan žiada od štátu (II. ÚS 8/96, I. ÚS 4/02).

Ústavný súd už taktiež zdôraznil, že orgány štátu sú povinné zabezpečiť efektívnu ochranu práv garantovaných ústavou a príslušnými medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách a že tejto ich povinnosti musí zodpovedať aj výklad a uplatňovanie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (I. ÚS 22/01).

Ústavný súd vo vzťahu k sťažovateľovi v uvedenom súdnom konaní nemohol dospieť k záveru, že krajský súd mu napadnutým uznesením neposkytol tú „ochranu“, ktorú podľa tvrdenia v sťažnosti z dôvodu existencie pozitívneho záväzku štátu mu mal ako otcovi maloletého M. v rámci konania o predbežnom opatrení o dočasnom zverení maloletého do výchovy na návrh matky dieťaťa poskytnúť. Vychádzajúc z podstaty inštitútu predbežného opatrenia ústavný súd konštatuje, že účel predbežného opatrenia sa dosahuje bez ujmy na práve na konečnú, definitívnu ochranu poskytovanú súdom rozsudkom vo veci samej. Nariadenie predbežného opatrenia podľa názoru ústavného súdu nevyklučuje, aby všeobecný súd poskytol v konečnom dôsledku ochranu právam, porušenie ktorých

sťažovateľ namieta (II. ÚS 81/07). Nakoniec zo samotného odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že *„Predbežné opatrenie je predbežným v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov konania ani tretích osôb. Nie sú teda opatreniami konečnými, ich účelom je iba dočasná úprava pomerov účastníkov, pretože nimi nenadobúda účastník práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej“*.

Ústavný súd na základe uvedeného konštatoval zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti v tejto časti z dôvodu absencie príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a porušením označených článkov Dohovoru o právach dieťaťa. Z toho dôvodu aj túto časť sťažnosti ústavný súd odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Keďže ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol ako celok už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 zákona o ústavnom súde, nezaoberal sa už ďalšími návrhmi sťažovateľa.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. novembra 2007